

**Rapport van de vakjury
Corso Zundert 2017**

Foto's Erwin Martens

De vakjury
*Frans Franciscus
Arie van Rangelrooij
Misjel Vermeiren
Jitske Blom
Maarten Corbijn
Mark Damen
Colette Notenboom*

Juryvoorzitter
Frank Timmers

Inleiding

Vorig jaar miste de jury het narratief, het verhalende in het corso. Toen zijn de ontwerpers, de 'keuzemakers' van de ontwerpen en de bouwers uitgedaagd om steviger op zoek te gaan naar creaties met meer diepgang of met meer experiment.

Daar is naar geluisterd. In de jurering is daar niet zozeer bewust, maar wel als vanzelfsprekend veel waardering voor. Het resulteert in een rangschikking waar in de top plaats is voor een brede variatie aan ontwerpen.

Over het gehele niveau van Corso Zundert 2017 is de jury erg enthousiast. De twintig kunstwerken vormen samen een mooie balans. Van indrukwekkende figuratie, uitzonderlijke voortbewegingstechnieken, interactie, perfect uitgevoerde decoraties, experimenten met materiaal, actuele maatschappelijke onderwerpen, alledaagsheid, cultureel erfgoed, humor en oorverdovende stiltes. Alles zit in dit corso.

Opnieuw is er veel waardering voor de uitstekende uitvoering en afwerking van de wagens. Het getuigt van veel aandacht voor een hoog perfectieniveau. Niemand heeft een steek laten vallen en daar mag iedereen heel trots op zijn.

Het is opgevallen dat er regelmatig rook is gebruikt om een uitbeelding kracht bij te zetten, dit pakte overal goed uit.

Opnieuw hebben twee wagens hetzelfde onderwerp als uitgangspunt gebruikt. In dit geval een stilleven van een servies. Dat is opmerkelijk toevallig gezien de vrije onderwerpkeuze in het corso. Opgemerkt wordt dat de jury de neiging heeft om beide deelnemers bij de beoordeling tegen elkaar af te wegen.

Frappant is ook dat in de loop der jaren steeds meer titels een woordspeling bevatten. De jury wil hierbij het signaal afgeven dat ook hier zorg aan mag worden besteed, want een aantal daarvan is wel heel erg flauw.

Ook bijzonder was dit jaar de inzet van grote groepen figuratie. Dat kan gevaarlijk zijn en de kracht van een corsowagen in de weg zitten, maar dit jaar pakte dat uitzonderlijk goed uit.

De jury maakt graag een kanttekening bij de beoordeling. Ze wil hiermee niet het signaal afgeven dat veel figuratie per definitie goed scoort. Altijd wordt het totaalbeeld beoordeeld en in sommige gevallen werkt figuratie daarbij versterkend, zoals het bij een andere wagen afbreuk kan doen aan het beeld.

Voor ons als jury waren de wagens tijdig aanwezig op het veilingterrein. Dit geeft ons de kans om alle deelnemers grondig te aanschouwen, tot in de details, waar tijdens de eerste doortocht geen tijd voor is, waarna we onder grote tijdsdruk tot een uitslag moeten komen.

We wensen u veel leesplezier en hopen dat dit rapport van de vakjury voldoende inzicht geeft over hoe de jury naar de wagens heeft gekeken en deze heeft beleefd. Zoals u gewend bent, is het rapport ontdaan van clichébeleefdheden. Iedere deelnemer heeft er volgens ons recht op om te weten waar het volgens de jury aan schort en wat de kwaliteiten zijn. Vat kritiek dan ook op als opbouwend en geenszins als beledigend. Want dat is absoluut niet de bedoeling.

De Berk

20 (V)luchtig

20e prijs 412 punten

Een dapper maar mislukt experiment. Hulde voor de spannende gedachte om een inside-out corsowagen te maken waarbij de constructie een belangrijk onderdeel wordt van de wagen. Ook het contrast van de bloemen met het ijzerdraad is spannend, maar slaagt niet in dit beeld. Het wordt zoeken naar een beter evenwicht om tot een overtuigende corso-voorstelling te komen. Deze wagen is niet meer herkenbaar als dahliawagen en hoort om die reden thuis in een andere parade. De zwierige figuur mist iets opzienbarends en de associatie met een elf ontgaat de kijker omdat de vleugels te onduidelijk zijn.

Onder de constructie zijn de dahlia's nauwelijks zichtbaar. Ze zijn echter van binnen zodanig massief dat het ontwerp aan finesse en luchtigheid verliest. De figuur is volgestopt met dahlia's. Terwijl die luchtigheid juist het karakteristieke van dit beeld moet zijn. De bloemen zitten dit beeld in de weg. Alleen bij de pluizen van de paardenbloem vormen de bloemen een mooi geheel met het metaal en ze geven daar kleur aan.

De bron van alle kritiek ligt bij de keuze een bestaand ontwerp te nemen van Robin Wight. De makers voldoen aan de morele plicht om de bron van het ontwerp te vermelden. Echter, hier is geen sprake van 'geïnspireerd door'. Het is een kopie, een slechte. Geïnspireerd is vooral als je iets als uitgangspunt neemt en er iets mee doet. Geïnspireerd is niet als je het praktisch één op één nabouwt. Het vraagt om een eigen interpretatie, om verbeeldingskracht.

Los daarvan. Als je al geïnspireerd wil raken door een kunstwerk, was dit beeld niet de juiste keuze. Met dit ontwerp was aan materiaal- en kleurgebruik weinig eer te behalen. De wagen is veel minder dan het origineel en daarom mislukt.

Laer-Akkermolen

18 Verbonden

19^e prijs 429 punten

Een voorstelling waar je niet meteen van gaat houden. De mummies hebben nog steeds pijn en ze ogen erg onprettig. Ze gaan ook niet echt een liefdevolle connectie met elkaar aan want er spreekt vooral wanhoop en angst uit de gemummificeerde lijven. Thema's die thuishoren in zombiefilms zijn niet per definitie ongeschikt voor corso. Echter, om er een intense wagen van te maken, moeten primaire aspecten als compositie, kleurgebruik en oog voor het theatrale effect beter verzorgd worden. Door de woordspeling 'verbonden' te gebruiken, blijft de wagen tussen grap en serieus hangen. Het werken met verband is dan ook iets te letterlijk.

De keuze voor de kleuren rood en oranje is raadselachtig, ze passen niet bij de wagen. Het vooraanzicht van de wagen is saai en doet daarom niet verlangen de rest te zien. De anatomische verhoudingen van de personen zijn zwak. Vooral de rechtop zittende persoon met het eierhoofd mist elke proportie. De aftakeling van de figuren komt allicht beter tot zijn recht met hier en daar open structuren.

Bij een mummie denk je aan veel meer windsels, nu blijft het beeld hangen bij twee oude mensen met wat verband, die hun laatste adem uitblazen.

Misschien kan passende muziek of wat beweging het haperende beeld wat kracht bij zetten. Of wordt het beeld versterkt als de twee figuren langzaam uiteen drijven. De te strakke onderkant van de wagen is met een 'aarden' onderkant misschien spannender.

Beter uitgewerkt is dit een intense wagen, hier wordt de crux gemist. De uitbeelding is geen liefde maar horror.

De Lent

7 Zunderts Blauw

18^e prijs 435 punten

Een rommelige wagen met een vrij grove afwerking waardoor de allicht bedoelde gladheid van het aardewerk compleet verloren gaat. Het is ook veel. Meer is niet altijd beter. Het let vaak nauw of 'veel' versterkend werkt of de wagen juist minder goed leesbaar en rommelig maakt.

Dit jaar rijden in het corso opnieuw twee wagens met een zelfde thema. Hoe prachtig ze ook zijn uitgevoerd, het idee verliest automatisch aan kracht. Zo is het met de dieren, met de wanhopige mensfiguren en dus in dit corso met lichtvoetig keramiek.

Het servies staat vol met Zunderts erfgoed en is daardoor boeiend om te aanschouwen. Dit is een leuk aspect van de wagen. Zeker met allerlei nationaliteiten aan publiek is het mooi om Zundert zelf als uitgangspunt te nemen. De vraag is echter waarom dit thema niet over de hele wagen is doorgetrokken. Waarom staan op de wagen van die typische Hollandse personen in de iconische Delftse sfeer, in plaats van Zundertse? Hetzelfde met de bloemen. Wat is er Zunderts aan tulpen? Waarom prijken er geen dahlia's in de vazen? Overigens mogen deze tulpen sowieso wegblijven wegens een gebrek aan toegevoegde waarde, ze maken de wagen nóg drukker en ze kleuren niet bij het 'Zundertse blauw'. De figuren bovenop de wagen missen expressie, ze 'lijken' te weinig. Bovendien zit er een verschil in de invulling van de Zundertse beelden. Het gemeentehuis is tot in elk detail op de theepot getikt, maar van Vincent van Gogh staan slechts de contouren op een vaas. Hierbij kan een volledig gelijke handtekening worden aangehouden, als blijkt van een duidelijke keuze. De vormtaal van souvenirs is zo overbekend dat het lijkt alsof het in het groot uitvoeren daarvan niet genoeg is om te verbluffen. Dat zegt meer over hoe sterk die souvenirs zijn doordrongen in ons gevoel voor esthetiek dan over het wel of niet goed uitgevoerd zijn van deze wagen. Maar het is wel goed om bewust te zijn van sterke archetypes en de verzadiging van sommige objecten. Zunderts Blauw beeldt servies met decoratie uit en kan daarmee zo worden gereproduceerd voor de VVV, maar niet voor een galerie.

Achtmaal

16 Roofmieren

17^e prijs 471 punten

Een dynamische wagen met schattige varkens en afschrikwekkende mieren die tot in detail mooi gemaakt zijn en ook erg mooi bewegen. Het heeft iets kinderlijks. Het geluid van rinkelend geld completeert het stilleven. Al doet dit geluid niet denken aan een roof, nergens zet de muziek het beeld kracht bij. Niet alleen met het geluid blijft het verband met de titel achter. Deze titel herbergt een flauwe woordspeling en scheidt de verwachting dat hier iets griezeligs staat te gebeuren. Het verhaal komt echter niet uit de verf en de verbeelding roept vooral vragen op. Wordt hier de geldzucht van ons als menselijke mieren verbeeld? Dan mag dit duidelijker en kritischer worden aangegeven.

Wat is de moraal van deze wagen met een spaarvarken en dus spaargeld? Heeft het te maken met lage rente, waar staan dan die mieren voor? De banken? Die 'roven' de rente maar toch niet de spaarvarkens? De wagen stoort omdat deze niet intrigeert. Het beeld roept ergernis op omdat er geen consequente gedachte achter zit. Niet dat dit moet, maar dan zijn de gegeven hints bij deze wagen in het programmaboekje misleidend. Nu lijkt het of er naar de Xenos is gefietst en dat iemand bedacht: 'die spaarvarkens zijn wel grappig, kunnen we daar iets mee?' Uiteindelijk zien we mieren die met spaarvarkens jongleren. Het (be-)roven komt niet over. Misschien moeten de mieren de varkens verslinden in plaats van verplaatsen, dan zijn dit échte roofdieren, nu is het een braaf tafereel dat voorbijkomt. Een vlak geheel dat zo lijkt te zijn weggelopen uit een stripboek, waarbij de niet kloppende verhouding tussen de twee diersoorten de uitvoering geen goed doet.

Stuvezand

2 Weefsel

16e prijs 474 punten

Een klassieke wagen die een mooi half liggend mannenlijf uitbeeldt. De consequente ruitvormen waarmee de figuur is opgebouwd en de openheid van het vlechtwerk zijn indrukwekkend. De lichtheid van de wagen werkt mooi door zijn open structuur.

Waar gekozen wordt voor één figuur, moet deze iets heel bijzonders hebben om een verwachting waar te maken. Dat lukt in de vormgeving van het raster, de uitdrukking van het gezicht en de anatomische correctheid, met complimenten voor de spieren en voeten. Met deze kloppende proporties van het lichaam roept de wagen associaties op met The Invisible Man en de figuren van Corpus-tentoonstellingen.

Maar de kijker blijft achter met vragen waarbij niet allen het antwoord achterwege blijft. Het beeld geeft zelfs geen aanwijzing in een bepaalde richting. De wagen heeft geen vertelling.

Is dit een danser, of iemand die na een lang gevecht op de grond ligt, naar zijn handen kijkt en uitroept 'Why?' Dat is precies de vraag die het beeld oproept: Why? Wat is hier gebeurd, wat moet de kijker met dit beeld? Wat is de noodzaak om dit beeld te maken? Dat is het grootste probleem bij deze voorstelling. Het blijft hangen tussen een pose van een schildersmodel en een foto uit een damesblad.

Het peinzen, het licht achterover hangen, de benen zo ongemakkelijk omhoog, het wordt enkel gemotiveerd vanuit de constructietechniek en niet vanuit een verhaal dat de wagen moet vertellen. Wil deze mensfiguur zich losrukken uit zijn gevangenschap van draden? Dan zou dat sterker naar voren moeten komen. Deze dramatische pose doet af aan het perfecte minimalisme van de techniek en wordt daarmee wat cliché, niet interessant genoeg. Bij Lelystad staat de zittende man van Gormley, ook een mensfiguur in een open constructie, ook meer dan levensgroot, maar in tegenstelling tot deze corsowagen in een interessante pose.

Het kleurgebruik wordt gesnapt, huidtinten met accenten, maar deze maken de wagen niet heel bijzonder. Bovendien hebben de tinten de neiging vlekkerig te worden. Probleem is ook dat het weefsel – hoe mooi en origineel gemaakt ook - niet helemaal uit de verf komt als een weefsel. Het benadert meer een gipsmat. Misschien komt de keuze van de geweven draden bij een andere - minder driedimensionale - vorm beter tot zijn recht. Het grootste probleem bij deze wagen is echter dat techniek en inhoud hier niet samenvallen.

Veldstraat

17 Troep

15^e prijs 497 punten

Vijandschap gaat over in speels gestoei, van oorlog naar vrede. Het is een sterke morele boodschap. Uitgebeeld door een overgang van voor naar achter, van voorstelling naar theater. Daarbij ondersteund door een verandering in kleur van donker roze naar licht roze. Complimenten voor de monochrome kleurstelling van het geheel. De kleurcombinaties worden tot in de kleding en schmink van de figuranten doorgetrokken. Vraag is wel of juist dit kleurgebruik het verhaal goed vertelt. Hier zitten paars en roze dicht bij elkaar, voor de voorkant had ook voor een heel andere kleur gekozen kunnen worden, die het verhaal beter dient. Het contrast komt niet echt uit de verf en daardoor is de verbeelding niet erg sterk, eerder een beetje rommelig. Behalve de kleur maakt ook de dahlia als basismateriaal, de serieuze kant van de wagen te soft.

De geluidseffecten werken goed.

Oorlog en schoonheid zijn een gevaarlijke combinatie en je moet van goede huizen komen wil je dat visueel goed uitbeelden. Het accent ligt meer bij troep in de betekenis van een groep soldaten, dan in troep als rommel. Dat blijft beperkt tot het beeld van een omgekieperde jongenskamer-speelgoedlade, hoewel het knap is gemaakt.

Het enthousiasme van de figuratie werkt aanstekelijk. Maar het is wel erg kwajongens-plezier, clownesk en zelfs carnavalesk. Het totaalbeeld wordt mooier als de wagen is doorspekt met echte mooie emoties. Hier ontbreekt de durf om een idee niet te ridiculiseren. Actualiteit - met enkele subtiele verwijzingen in de wagen - wordt gemist.

Wat de figuratie, betreft komt er in het slotstuk wel erg veel op het publiek af, je weet niet waar je kijken moet, temeer om dat er geen herhaling van zetten is, iedereen geeft een eigen invulling aan zijn spel. Het publiek wordt overvoerd en wordt daarbij tot keuzes gedwongen, in plaats van dat deze vooraf zijn gemaakt. Het geheel, zowel in vormen als in theater, leidt een beetje onder de stortvloed van 'betekenisvolle' beelden: het is allemaal een beetje 'too much'.

Poteind

4 Boerenbont

14^e prijs 510 punten

Dit hyperrealistische stilleven splijt de jury. De ene vindt het te gek, de ander niet zinnenprikkelend genoeg. Genoten is er van de schoonheid van deze uiting van trots en nostalgie op dit Brabants erfgoed, van de strakheid en simpelheid. Dit is technisch gezien een perfecte wagen. Mooi van uitvoering en uitstekend kleurgebruik met deze witte dahlia's als basis, waarmee de bijna perfecte verbeelding van het traditionele keramiek wordt benaderd. Het lijkt wel fluweel.

Met fraaie details zoals het stempel aan de onderzijde, de holte van de tuit van de theepot en de gaatjes in het zoutvat. De sculptuur bezorgt de kijker gevoelens van herkenning en blijdschap. Tot zover het positieve verhaal, want er is ook het een en ander op aan te merken. Zoals het gebruik van kunststof bloemen. Voor de een acceptabel omdat je bij dit tafereel onmogelijk zonder de kleuren groen en blauw kunt. Een ander daagt de makers uit toch te zoeken naar alternatieven, die zeker bij de kleur groen te vinden moeten zijn.

De wagen biedt ook weinig verrassends, hij is snel gezien. Waarbij de vraag wordt gesteld wat de noodzaak is om een servies te laten zien, buiten het esthetische dat boerenbont van zichzelf heeft. Het onderstel wordt een niet opgelost contrast, waarbij de zichtbare wielen en duwers opeens storend blijken te zijn. De vraag wordt ook gesteld waarom het bord, zo prominent onderaan wordt afgekapt, terwijl dit elders op de wagen amper gebeurt.

Klein-Zundertse Heikant

11 Spookhuis

13^e prijs 518 punten

Een wonderschone grafiek met strak kleurgebruik, het beeld doet heel oosters aan. Het oranje en wit contrasteren mooi met het diepe rood. De daken zijn prachtig door de wollig aangebrachte structuur, het geheel heeft middeleeuwse architectonische details. Ook kleine onderdelen zijn mooi gemaakt, zoals de ronddraaiende spijltjes van de reling achteraan en intrigerend bewegende blokjes. De donkere rode dahlia's geven de wagen een nachtsfeer. Al is er twijfel of het een goed keuze is om de kleur van dak en figuur hetzelfde te houden, het wordt daardoor te veel een klont waardoor de knappe constructie van de wagen minder goed tot zijn recht komt.

De soundscape is dreigend, net als de titel en de transformer die op het publiek afkomt. Het spookhuis blijkt een spookfiguur en is zowel bouwkundig als anatomisch mooi uitgewerkt. Het lichaam beweegt op een intrigerende manier, allemaal inventief en stijlvol gemaakt.

Maar dan? De verwachting van suspense wordt niet waargemaakt. De wagen zoekt in beeld en geluid contact met de opleving van de hernieuwde interesse in horror, maar contact met het publiek zoekt hij niet. In interactie kan er een schrik-effect ontstaan.

De heftige muziek en horrorbeelden suggereren een gevolg dat niet komt. De transformer blijkt een lege huls, er gebeurt niks engs en het is slechts de buitenkant die angst aanjaagt. De uitvoering van de bewegingen zijn net te beperkt om echt een gevoel van gevaar op te roepen. Vraag is of de verwachting wordt getemperd met een andere titel. Misschien kan de wagen dan meer vanuit de details verrassen, nu blijft het wachten op een schrik-effect dat niet komt.

Tiggelaar

3 Onderhuids

12^e prijs 527 punten

Onderhuids maakt de opgebouwde verwachtingen niet waar. Een apotheose wordt gemist, nadat er een gigantische spanning is gegenereerd. Er is een soort van uitbarsting met het licht in de vulkaan, geluid, rooeffecten en het trillen van het gesteente, maar de onderhuidse energie en kracht worden niet bepaald als erg dreigend ervaren.

Het blijft bij een verbeelding van het vulkanisch geweld dat zich onder onze aardkorst bevindt. Het schudt, beeft en borrelt en het komt niet echt los. Hier had een uitbarsting van jewelste iets kunnen toevoegen.

Los van de effecten bevat de wagen zelf fraaie overgangen van zwart en grijs naar donkerrood en is deze helder in zijn voorstelling. In de verder vooral kleurrijke stoet en dito uitgedost publiek is de wagen een donkerte die ons op een aangename wijze overvalt. Het reliëf is geperfectioneerd. Het beeld doet denken aan de 'Where There's Smoke...' -collectie van Maarten Baas.

De LED-schermen geven een mooi effect en zijn een welkome toevoeging tussen de overwegend analoge corsowagens. Ze zijn op een subtiele manier geïntegreerd, al moeten we het prominent zichtbare grijze plastic voor lief nemen op de momenten zonder licht en rook. De wagen is mooi, in zijn eenvoud eigenlijk en deze slotconclusie is wellicht niet wat de makers hiermee wilden bereiken.

't Stuk

15 Snijdend koud

11^e prijs 531 punten

Een leuk idee om de snijdende kou letterlijk te maken, maar ook hoog gegrepen. Het gevoel van kou wordt op een poëtische manier verbeeld. Alle details van het koud hebben, komen naar voren. De wagen raakt daarmee een emotie die we allemaal kennen. Zeker bij de eerste confrontatie met de wagen wordt het juiste gevoel opgeroepen.

Waar de expressie een beetje achterblijft – de figuur die lijkt weggerend uit een *comic book*, leunt ook iets te veel naar voor – wordt dit in ruime mate gecompenseerd door de beweging en effecten. De kleumende handen (prachtig gemaakt, de mooiste handen van dit corso), trillende mond en het rookwolkje uit de mond zijn subtiel. Het geluid ondersteunt het gevoel, al wordt dit ook erg bombastisch gevonden. Een toevoeging zou de inzet van blowers kunnen zijn, om het publiek mee te zuigen in de totale beleving.

Minder fraai is het zilverkleurige deel van de messen, kan dit niet met bloemen worden uitgedrukt? Waar de messen wel met bloemen zijn bewerkt, gebeurt dit in dezelfde kleur als de spieren van de mensfiguur, wat ten koste gaat van het contrast.

Het totaalbeeld is niet erg prettig om te zien, best heftig met messen en zo. Het is al met al iets te geforceerd zoals de messen de torso doorsnijden. Dit maakt de totale compositie nogal complex en soms wat uit evenwicht. Soms gebeurt het doorsnijden wel en soms niet. Wat dan resteert is een onvoorspelbare motoriek die afbreuk doet aan de totale verschijning op de weg.

Markt

14 Bizar

10e prijs 533 punten

De wagen heeft twee niet gelijkwaardige delen. Deze zijn niet alleen verschillend in beeld, maar ook in kwaliteit. Waar de bizon op je afkomt, heeft hij een ongeëvenaarde mooie vorm, kleur en textuur. De huid is prachtig gemaakt waarbij de combinatie van wol en bloemen écht een vondst is. Deze maakte de vacht erg realistisch en het beest zelfs aaibaar. Chapeau dat de wol niet is gebruikt op vlakken waar geen bloemen zitten, wat we gewend zijn bij alternatief materiaal, maar over de bloemen heen is aangebracht. Op een manier dat de bloemen door de wollen laag zichtbaar blijven.

De voorstelling biedt ons een rauwe scene, niks lieflijks. Het is eten of gegeten worden, een zaak van leven of dood, schoonheid en verval. Wat versterkt wordt door de irritante soundscape. De aanwezigheid van het onderstel is storend, het lijkt wel of het dier op een treinrails staat, hier zien we liever een Afrikaanse steppe.

Grootste manco aan de wagen is het tafereel aan de achterkant. Dit is rommelig en iel. De verhouding tussen de aasgieren en bizon lijkt uit balans. De aandacht en details waarmee de voorkant is gebouwd, blijft achter bij de achterkant. De voorstelling van de gieren is erg matig vormgegeven, ziet er stuntelig en een beetje afgeraffeld uit.

Een bizon verslind zien worden door een groep aasgieren, mag in het echt een aangrijpende ervaring zijn, deze belevenis wordt niet naar deze wagen vertaald.

't Kapelleke

5 Zeefdruk

9^e prijs 546 punten

Alleen al door het formaat is dit een heel indrukwekkende wagen. De uitwerking is tot in de kleinste details prachtig, met mooie kettingen waarlangs alles beweegt, de drukkersinfo, de overalls. Mooi om de mensen bovenop de wagen het mechanisme te zien bedienen. Alles werkt soepel en alles klopt. De schuivende panelen zijn prachtig van 'pop-art' kleuren en zeer strak getikt. De ondersteuning van het geluid is goed gekozen.

Toch is op Zeefdruk wat aan te merken. Het belangrijkste minpunt is wel de keuze van de afbeeldingen. Het zijn vrij nietszeggende portretten, zonder al te veel ziel. Portretten van onbekenden zijn maar beperkt boeiend.

Ten tweede is het idee toch te mager om een diepe indruk achter te laten. Oké, we zien hoe het zeefdrukken werkt. En?

Deze wagen is eigenlijk alleen grafisch gelaagd. Al snel is duidelijk wat de bedoeling is als één van de platen gaat bewegen, het concept verrast niet.

De wagen is zo precies en letterlijk zo plat dat het ruimtelijke van de bloemen verdwijnt en dat de wagen wel erg is ingevuld met bloemen. Als een soort schilderen op nummer. Met name bij de letters voelt dat zo.

Verder wordt opgemerkt dat de wagen zo'n gigantische muur vormt dat deze eigenlijk alleen op een tribune of van 50 meter afstand mooi is om te zien, waarmee een deel van het publiek wordt genegeerd.

Raamberg

10 Stoflong

8^e prijs 547 punten

Een spannende, 'adembenemende' wagen die zeer strak is geprikt. Een complete dubbele voorstelling in zichzelf. De wagen wijkt af en dat roept extra interesse op. Het monomane van de mijnbouw wordt sterk verbeeld door de strafheid van vorm en de beperking van kleur. Die beperkte kleuromvang kan overigens ook als een minpunt worden gezien, het maakt de uitbeelding wat saai. Het ontwerp heeft de structuur van de materie en dat is fraai doordacht. Het is een abstracte compositie van prismatische zuilen, zoals basalt zich presenteert in de groeven. De wagen is mooi van details zoals de leidingen in de schachten en de pakken van de mijnwerkers. Doordat de mijn en longen in dit ontwerp zijn samengevoegd, stelt de wagen meerdere dingen tegelijkertijd voor en laat daardoor ruimte voor verbeelding, complimenten daarvoor.

Het geluid combineert met de beweging van de longen, waarmee meteen de claustrofobische beklemming van de lijdende mijnwerkers wordt versterkt. De wagen wint hiermee aan attractieaarde. De voorstelling beklemmt ook het publiek. De constante herhaling van het geluid is een mooie verwijzing naar het herhalende in het werk van de mijnwerker en ook in dat van de ademhaling. De figuratie is hier en daar te weinig zichtbaar en het geluid kan nóg beklemmender door er een zware astma-ademhaling overheen te laten klinken. Misschien zou een iets grotere beweging van de longen het geheel nog indrukwekkender maken. De wagen zet aan tot nadenken, nadeel is wel dat de actualiteitswaarde erg laag is.

Laarheide
8 Verjaagd
7^e prijs 568 punten

In eerste instantie maakt Verjaagd niet al te veel indruk. Het is een wat schreeuwerig en ondefinieerbaar, vormeloos object met weinig rook, eerder hersenen. Dan wordt duidelijk dat het een wolk blijkt te zijn van een bosbrand, al blijven in deze uitbeelding de 'verbrande bomen' wat achter. Ze komen iel over. De geur van verbrand hout is écht een toevoeging. Over het kleurgebruik valt wat te zeggen. De tinten vormen een prachtige combinatie, echter: met wat meer rode en bruine accenten komt het vuureffect wat beter tot zijn recht en wordt het geheel krachtiger en geloofwaardiger. Dan is daar de transformatie waarmee in korte tijd een maatschappelijk relevant verhaal wordt verteld van de regenwouden die worden gekapt en in brand gestoken om plaats te maken voor het kweken van palmolie. Het vormt een gevaar voor dieren als de oerang oetang.

De wolk komt tot leven, hij pruttelt en buldert en herbergt een verrassing die je niet aan ziet komen. De wolk transformeert tot een aap, het is prachtig hoe de arm zakt, de techniek is prachtig en verrassend langzaam, de expressie in het apengezicht erg overtuigend. Het is genieten van de spierbundels en de poten. De soundtrack is goed met het geluid van brand en de apengeluiden. Allemaal heel spannend en werkt mooi naar een apotheose. Ook de toevoeging van rook werkt goed. De transformatie vertelt een verhaal over natuurkrachten en de impact daarvan op een dier en laat ons kijken naar de wereld van nu. Het perspectief maakt de aap een dierlijke superman die even komt afrekenen. Het doet de adem stokken. Het is een keuze om de aap woedend te maken. Als de aap gekweld en angstig zou zijn, zou de vertelling mogelijk nog krachtiger zijn.

Rijsbergen

6 Senza!

6^e prijs 573 punten

Fijn dat hier echt out of the box is gedacht. Waarbij niet iets herkenbaars is opgeblazen, maar waar vanuit een inhoudelijk concept is vertrokken, waarna er een geschikte vormtaal bij is gezocht. Dit is ontwerpen: form follows function.

Het resultaat is een orgastisch juweeltje, met een grote eigenheid in vorm. Het idee van een respons gebonden actie is origineel waarbij de tegenstelling tussen het wit en de stevige bloemenkleur goed is gekozen. De openbarstende bloemen lijken te spreken door de manier waarop ze pulserend openen. Ze doen denken aan koraal waar anemonen op zitten, maar er is helemaal een eigen invulling aan de wagen gegeven. Het gesneden karakter van de figuur is prachtig gemaakt en de beweging daarvan heel subtiel.

Het idee dat Senza! aandacht nodig heeft om te kunnen floreren, is prachtig in zijn simpelheid. Het zich voeden met applaus waarna het opent, is aandoenlijk. Het wekt zelfs gevoelens van medeleven op en geeft de nood voor appreciatie op een eigengereide manier weer. Helaas reageert Senza! in de praktijk niet écht interactief op het applaus, alsof de reactie van het publiek door 'de techniek' niet goed hoorbaar was. Daardoor verliest het aan kracht. Om in aanmerking te komen voor een pluim voor deze fraaie koppeling van de opengaande bloemen en de liefde die daarvoor nodig is, moet dit wel perfect tot uiting worden gebracht. Dat die niet het geval is, versterkt tevens de nood aan uitleg over wat de wagen voorstelt en wat de bedoeling is. Zonder de uitleg heb je daar geen idee van. Wie zo creatief is om dit te ontwerpen, moet ook in staat zijn om hier een oplossing voor te vinden.

Klein Zundert

9 De wereld draait door

5^e prijs & Pluim 576 punten

De monumentale 'grootste wielen van de wereld' maken indruk. Het is een ontzettend creatieve en originele manier om door de straten te trekken, met een technisch knappe constructie om te duwen en sturen.

Het idee is eenvoudig, het beeld eigenlijk ook, maar de uitvoering erg complex en indrukwekkend. Wat een ballen ook om er drie te maken!

Wat goed van de ontwerper dat er is losgekomen van de wagen als drager van een voorstelling naar een voorstelling die kan voortbewegen. Moet je voorstellen wat er loskomt als je op dit gegeven voortbordurt.

Groot punt van kritiek is de voorstelling in de wielen, de naar buiten geslingerde steden. De verschillen tussen de drie zijn te klein om indruk te maken, vooral die tussen wiel 2 en 3, waardoor toch de vraag opkomt waarom er drie zijn gemaakt. Jammer dat het niet is gelukt om de afzonderlijke wielen van voor naar achter meer gevoel van turbulentie te geven. Nu blijft het bij een herhaling van zetten en dat maakt de flatgebouwen wat kneuterig. De bloemen leggen het op deze manier af tegen de enorme wielvormen. Het mechanisme overschaduwde de beeltenissen. Misschien kan aan de kleuren meer een 'draai' gegeven worden of kunnen de beelden meer naar een kunstzinnige verbeelding worden getrokken.

Molenstraat

12 Boodschappen

4^e prijs 619 punten

'KLEUR' staat heel groot op het pak waspoeder geschreven en dat is ook wat we krijgen. Zijn rode dahlia's eerder zo mooi uitgekomen als op de rode tomaten voorop de wagen? Liefhebbers van pop-art en hyperrealistische voorstellingen halen hun hart op bij deze wagen. Deze kan zo binnenrijden bij een expositie over hyperrealisme, zoals eerder dit jaar gehouden in de Kunsthal Rotterdam. Hyperrealisme ontstaat wanneer vanzelfsprekende zaken zo worden opgeblazen dat ze enerzijds vanzelfsprekend zijn en anderzijds een blik werpen op de ongeziene details, deze wagen voldoet daaraan.

Wat een sterke keuze van producten en wat zit de wagen perfect in de details. De steel van de paprika, gemaakt van lenteuitjes, het stickertje op de paprika dat een beetje rimpelt, de strakheid van de letters op de etiketten.

Langs beide kanten heeft de wagen een verrassend effect en leuke details. Nergens staan de merknamen afgebeeld en toch is volstrekt helder om welk merk het gaat. Dit is een knap staaltje grafische manipulatie, zoals bijvoorbeeld de naam 'Tomato' precies hetzelfde font en vorm heeft als de merknaam Heinz.

De afwerking getuigt van extreem goed vakmanschap. Tot op de bodem van de wagen, hij glijdt over straat. Hulde daarvoor. Dan zijn daar nog versterkende elementen als de lome niks-aan-de-hand supermarktmuziek en de geniale gimmick om de straat te gebruiken als lopende band. Een scherpe observatie om het gegeven van een voorbijtrekkende stoet te vertalen naar de lopende band van een supermarkt.

De wagen komt in de optocht sterk over doordat de eenvoud en rust zo mooi contrasteert tussen het tumult van een corso.

Wernhout

13 Bedreigd

3^e prijs 629 punten

Het wankende beeld van de zeearend is schrijnend. De dreiging die hij uitstraalt, zie je verdwijnen omdat hij zich probeert te ontworstelen aan de drek die hem aan de aarde vastzuigt. De arend beweegt erg realistisch en geeft in zijn bewegingen goed de strijd weer. Eenmaal geformeerd wordt theateraal de boodschap kracht bijgezet van de in verval geraakte vogel. Zijn teloorgang komt het meest naar voor bij de inzakkende vleugels en de kop die de laatste adem uitblaast. Dit beeld is indringend in zijn directheid, vloeiend en dreigend.

Het beeld verwijst naar allerlei onderliggende vraagstukken en is als geheel toch een teken van hoop. Het toont de disbalans van het afval van onze consumptiemaatschappij en de natuur waarin we leven. De wagen laat mooi de opeenvolgende ontwerpstappen zien. Vanuit de thematiek (kapitalisme, vooruitgangdenken, Amerika en de keerzijde hiervan), naar een metafoor (de adelaar en het afval), vervolgens het maakproces waarin afval wordt gebruikt maar de uitvergroting hiervan, waarin het afval weer van bloemen wordt gemaakt en toch zijn vormaspecten behoudt.

De achtergebleven alternatieve materialen zijn functioneel. Dit is een voorbeeld hoe alternatief materiaal niet tégen maar meewerkt. De rubberen banden onderaan, laten de wagen opgaan in het geheel, want duwers en wielen zien we niet meer. Bijkomend effect is de geur van de rubberen autobanden, wat versterkend werkt op het ontwerp.

De compositie is chaotisch, maar door het kleurgebruik ontstaat daar toch rust in. De kreukels in blikjes en de uitgeknepen lege plasticflessen zijn prachtig in bloemen omgezet.

De pixels van het geprikte afval vormen de basis van de megavogel. Het totaalbeeld wordt door de pixels op een bepaalde manier schetsmatig, het doet denken aan de wild geschilderde adelaars van de Duitse schilder Baselitz.

Als aandachtspunt kan worden gemeld dat het opvalt dat zoveel bloemen van de bewegende onderdelen vallen, waardoor er kale plekken ontstaan.

Helpt Elkander

1 Aangeslagen

2^e prijs 635 punten

Een actueel dramatisch thema komt niet vaak voor in het corso, terwijl juist het overbrengen van een emotie zorgt voor betrokkenheid van het publiek bij een wagen. Aangeslagen bezorgt kippenvol, roept medelijden op, maakt emoties los waardoor je maar met moeite durft te applaudisseren voor deze diep innemende belevenis-wagen. De realiteit wordt je onverwacht voor de voeten geworpen, *right in your face*. Hier moet een strenge regisseur zijn ingehuurd om de blikvangers onder de figuranten zo'n sterke blik en uitstraling te geven. Zij maken mooie 'beelden' met veel oog voor detail, zoals een hand op een koffer die achterop een bagagedrager zit, een vrouw met een zware tas die steun zoekt, een kind met een vieze pop. Ter hoogte van de wagen verschijnt opeens een hek met prikkeldraad, waarmee de figuranten letterlijk gescheiden worden van het grote publiek. Dit veroorzaakt een pijnlijke sfeer die je dwingt anders te kijken naar de corsowagen van bloemen. De gang verbeeldt een smalle doorgang naar het Westen, het doet ook denken aan concentratiekampen, het beeld is van alle tijden.

Het geven van een waardeoordeel van het contrast tussen de wagen en de figuranten zorgt voor verdeeldheid binnen de jury. De stijlbreuk in kleur en in vorm wordt door een deel heel sterk gevonden, waar het een ander deel juist stoort. De grauwheden van de kleding, koffers en gezichten steekt extra hard af, waarbij wordt afgevraagd of dit contrast met de kleurrijke wagen écht zo bedoeld is. Wordt hier misschien mee verteld dat er een verschil zit tussen de realiteit die vluchtelingen nog altijd meemaken en de letterlijke uitvergroting die we krijgen voorgeschoteld van de media?

De portretten van vluchtelingen uit allerlei delen van de wereld zijn proportioneel goed, ze richten zich naar alle kanten en hebben een goede uitdrukking – van smart – op het gezicht. Ze laten een sterke indruk achter.

De begeleidende geluidsfragmenten voegen echt iets toe want ze zorgen voor nog meer beklemming. Vooral omdat nieuwsfragmenten zijn toegevoegd. De muziek alleen, legt te veel gevoel op en dat is niet goed. Uitzondering is de zin 'Dit is pure wanhoop'. Als kijker hoef je deze boodschap niet opgelegd te krijgen, de uitvoering zorgt daar zelf voldoende voor.

Kritiek is er ook op de transparante en 'aangeslagen' werelddelen aan de zijanten. Deze worden omschreven als overbodig en onduidelijk. Hoewel ook een jurylid meent dat deze gedeeltelijke afdeling juist heel goed werkt.

Schijf

19 Op handen gedragen

1e prijs 645 punten

We krijgen een complete voorstelling voorgeschoteld met schoonheid in de bloemenafdeling van het hoogste niveau. Het kleurgebruik is extreem goed, het turkoois, rood en roze zijn mooi in contrast met de crèmekleurige bloemen en bruine lijnen van de figuur en de net zo ingetogen kleuren die de figuranten met zich meedragen.

De grote dikke LSD-koning is vervreemdend, een beetje cartoonesk zelfs. De goeroe is prachtig gefigureerd en vakkundig gestoken. Alternatieve materialen dienen hier vooral om de figuur van 'gedachten' te voorzien. Het zijn rare gedachten, onbegrijpelijke. Het geeft het publiek het gevoel getuige te zijn van een onaangenaam ritueel van ergens ver weg. Het fictieve van de scene maakt hem sterk. Met de vadsige decadente figuur bij wie in het lichaam de afbrokkelende elementen van de macht zijn verwerkt. De hoofdtooi is een subtiele speelse compositie en de uitvoering van de scepter is krachtig. Zij geven de restanten van de tanende overheersing bijzonder goed weer.

De beweging, vorm, kleur en theater vullen elkaar naadloos aan, ze vormen één geheel, één beeld. Soms is een wagen een verstilld beeld, soms een energiek monster en een enkele keer een gigantisch spektakelstuk. Het risico van spektakelstukken is dat ze over de top gaan of de plank misslaan. Bij dit is stuk is dat allemaal niet het geval. De vele figuranten zorgen voor een bijna religieuze sfeer die we kennen van processies. De wagen, figuratie, kleding en rekwisieten zijn tot in detail uitgewerkt. Hier zijn perfectionisten aan het werk. De maskers worden grimmiger, naar mate je steeds dichterbij de dictator komt, wat een mooie artistieke keuze is. De massa is prachtig geschminkt en gekleed, met op het hoofd maskers met een sterke expressie, zelfs een beetje eng.

Pluim van de vakjury

Voor de zesde maal deelt de jury een speciale vermelding uit in de vorm van een Pluim van de vakjury. De jury heeft er ditmaal één toegekend

Voor **De wereld draait door** vanwege het loskomen van de wagen als drager met een voorstelling naar een voorstelling die zelf voortbeweegt. Dit is een op zichzelf rijdend bloemenobject, het wiel is geen onderstel maar het frame zelf.